

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
183 – 19/ 2018
Београд

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПУСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА 33

ПРИМЉЕНО: 27.06.2018. Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Орган	Орг. јед.	Бр. Сл.	Презг.	Вредн.

дел.бр. 20747
датум 27.06.2018.

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
-КАБИНЕТ МИНИСТРА-

11000 БЕОГРАД
Немањина 22-26

На основу члана 18. став 4. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07), Заштитник грађана је, са становишта своје законом утврђене надлежности, размотрио текст **Нацрта закона о штрајку**, који сте нам доставили на мишљење у прилогу вашег акта број: 011-00-415/2018-05 од 28. маја 2018. године и, у вези са тим, даје следеће

МИШЉЕЊЕ
НА
НАЦРТ ЗАКОНА О ШТРАЈКУ

Начелни коментари

Заштитник грађана подржава напоре овлашћеног предлагача да унапреди социјални дијалог ради заштите економских, социјалних и професионалних интереса и права из радног односа и по основу рада. Имајући у виду значај материје коју уређује наведени Нацрт, као и чињеницу да је штрајк управо продукт непостојања (одсуства) социјалног дијалога и колективног преговарања, решења морају бити конципирана тако да у пуној мери пружају гаранције делотворности и законитости штрајка, на начин на који је овај институт дефинисан у самом закону (могућност остваривања и заштите економских, социјалних и професионалних интереса), односно онемогућавају злоупотребе овлашћења са циљем да се обесмисли штрајк у случају злоупотребе овлашћења. Одређивање минимума процеса рада кроз колективно преговарање, у коме се социјални партнери посматрају као равноправни актери, истиче значај социјалног дијалога у решавању овог питања.

У вези са тим, у овом тренутку Заштитник грађана **нема примедба на текст Нацрта закона о штрајку**, који је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања доставило овом органу актом број: 011-00-415/2018-05 од 28. маја 2018. године.

Појединачни коментари

Имајући у виду да је усвајање Закона о штрајку јединствена прилика за унапређење правног оквира у тој области, Заштитник грађана сматра сврсисходним да укаже и на могуће правце и начине његовог побољшања.

У вези са одредбом члана 2. Нацрта којом је прописано да: „Штрајк, у смислу овог закона, јесте прекид рада који организује синдикат или **већина запослених** код послодавца, или у организационом делу послодавца ради остваривања и заштите њихових економских, социјалних и професионалних интереса и **права из радног односа.**“ Заштитник грађана указује да су Законом о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС и 113/2017), као општим прописом, регулисана права, обавезе и одговорности **из радног односа, односно по основу рада**, те да размотрити потребу да се одредба члана 2. Нацрта прецизира на начин да обухвати могућност организовања штрајка ради остваривања и заштите њихових економских, социјалних и професионалних интереса и **по основу рада**.

Иако је предлагач вероватно узео у обзир препоруке Међународне организације рада (у даљем тексту: МОР) и њених тела, Заштитник грађана подсећа да Комитет за слободу удруживања сматра да захтев за доношење одлуке од стране више од половине свих радника може, у зависности од случаја до случаја, ометати могућност организовања штрајка, те да одредбе којима се захтева апсолутна већина могу укључити ризик озбиљног ограничавања право на штрајк¹.

Одредбом члана 17. став 1. Нацрта прописано је да: „**Послодавац одређује запослене** који су дужни да раде за време штрајка ради обезбеђивања минимума процеса рада у складу са чланом 14-16. овог закона, а по прибављеном мишљењу штрајкачког одбора, најкасније пет дана пре почетка штрајка.“ Имајући у виду све до сада наведено, а нарочито материју коју регулише овај Нацрт, природу штрајка као таквог и потребу социјалног дијалога, Заштитник грађана сматра да се остваривање сврхе његовог доношења може боље остварити унапређењем наведене одредбе на начин да одредба става 2. гласи:

„**Послодавац одређује на којим радним местима и са којим бројем запослених** је потребно обезбедити минимум процеса рада у складу са чланом 14-16. овог закона, а по прибављеном мишљењу штрајкачког одбора, најкасније пет дана пре почетка штрајка.“

Одредбом члана 12. Нацрта прописано је да: „**Штрајк није дозвољен професионалним** припадницима Војске Србије, припадницима Безбедносно-информативне агенције, у здравственим установама које пружају хитну медицинску помоћ, у контроли летења, припадницима специјалне и посебних јединица полиције и у случајевима прописаним законом о полицији.“ Упориште за такав приступ, према сазнањима Заштитника грађана, може се наћи, као и за концепт који предвиђа условљено право на штрајк, у упоредном

¹ Freedom of Association: Digest of decisions and principles of the Freedom of Association Committee of the Governing Body of the ILO, Geneva, International Labour Office, Fifth (revised) edition 2006, стр. 115 (http://www.ilo.org/global/standards/information-resources-and-publications/publications/WCMS_090632/lang-en/index.htm)